

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์แนวทางเข้าสู่อาชีพ หน่วยที่ ๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลักษณะอาชีพ บุคลิกภาพ
รายวิชา การงานอาชีพ รหัส ๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

จุดประสงค์ อธิบายลักษณะอาชีพ บุคลิกภาพที่เหมาะสมเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ได้

ลักษณะอาชีพ คือ อาชีพที่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเรียกว่า วิชาชีพ เช่น วิศวกร แพทย์ พยาบาล ทนายความ ลักษณะอาชีพที่เป็นลูกจ้างจะได้ค่าตอบแทนในรูปแบบเงินเดือน อาชีพค้าขายหรือประกอบกิจการส่วนตัวหรือ การลงทุนจะได้ค่าตอบแทนในรูปแบบ กำไร

ลักษณะอาชีพ แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. กลุ่มอาชีพรับจ้างที่มีฝีมือ หรือ อาชีพที่ใช้ทักษะ คือ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่มีความรู้ใน วิชาชีพ มีความสามารถเฉพาะด้าน มีทักษะและประสบการณ์ หรือลูกจ้างที่ใช้กำลังความคิดในการสร้างสรรค์งาน การจัดการ และการบริหารงาน ตัวอย่างกลุ่มอาชีพรับจ้างที่มีฝีมือ หรือ อาชีพที่ใช้ทักษะ ได้แก่ อาชีพรับราชการ เช่น แพทย์ ครู ตำรวจ ทหาร พยาบาล

อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เช่น พนักงานรัฐวิสาหกิจของการท่าเรือแห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์

อาชีพพนักงานบริษัท เช่น พนักงานบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด พนักงานบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด(มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ เป็นต้น

๒. กลุ่มอาชีพรับจ้างที่ไร้ฝีมือหรืออาชีพที่ไม่ใช้ทักษะ คือ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่ไม่มีความรู้ ในวิชาชีพ หรือขาดทักษะในอาชีพนั้น ๆ ส่วนใหญ่มักทำงานโดยใช้กำลังร่างกายเป็นหลัก โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

อาชีพที่ทำงานเป็นกลุ่ม เช่น กรรมกรก่อสร้าง พนักงานบริการอาหาร เป็นต้น

อาชีพที่ทำงานคนเดียว เช่น พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย ลูกจ้าง ร้านขายสินค้าทั่วไป เป็นต้น

บุคลิกด้านอาชีพ ฮอลแลนด์ได้สรุปทฤษฎีของเขาไว้ ๔ ประการดังนี้ คือ

ประการที่ ๑ อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยยอมแสดงว่าบุคลิกภาพ ของเขาจะปรากฏออกมาในทิศทางเดียวกัน

ประการที่ ๒ บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลมีความสัมพันธ์กับชนิดของสิ่งแวดล้อมในการทำงานของบุคคล นั้น ดังนั้น บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหางาน หรืออาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของเขา

ประการที่ ๓ บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะ และใช้ความสามารถของเขา ทั้งยัง เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงเจตคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

ประการที่ ๔ บุคลิกภาพของสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

อ้างอิง <http://lb.mol.go.th>

ดังนั้น เมื่อสามารถทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมของบุคคลแล้ว ก็จะทำให้ทราบผลที่จะติดตามมาของบุคคลนั้นด้วย เช่น การเลือกอาชีพ ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนทั้ง พฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งการศึกษาอาชีพ และสังคมด้วย

คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพราชการ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ดังนี้

๑. แพทย์ เป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง มีความละเอียดรอบคอบ และมีความอดทน เพราะต้องรักษาผู้ป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ให้หายเป็นปกติ จะต้องมีความรู้และทักษะในการวินิจฉัยโรค วิธีการรักษา ยา รักษาโรค การสังเกต การตัดสินใจ และการใช้เครื่องมือในการรักษาโรค ผู้ที่จะประกอบอาชีพเป็นแพทย์ได้ต้องจบการศึกษาสาขาแพทยศาสตรบัณฑิต ต้องมีความรู้เฉพาะด้าน เช่น อายุรแพทย์ สูตินารีแพทย์ จักษุแพทย์ ทันตแพทย์ และต้องมีใบประกอบโรคศิลปะด้วย

๒. ครู เป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบ ชยันหมั่นเพียร เพราะต้องอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้ และประพฤติตนให้เป็นพลเมืองดี ผู้ประกอบอาชีพครูจะต้องมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตร การศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการจัดการ ผู้ที่จะประกอบอาชีพเป็นครูได้ต้องจบการศึกษาสาขาครุศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิต หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับครู และต้องมีใบประกอบวิชาชีพครูด้วย

๓. ตำรวจ เป็นอาชีพที่มีความอดทน ชยัน รับผิดชอบสูงเพราะต้องปฏิบัติงานภายใต้กฎหมายที่เคร่งครัด คอยดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน ตำรวจต้องมีความรู้ในเรื่องกฎหมาย พระราชบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ มีทักษะในการสังเกต การทำงานตามกระบวนการต่าง ๆ และการตัดสินใจแก้ปัญหา ผู้ที่จะประกอบอาชีพตำรวจควรจบการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหารและเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แล้วสอบเข้าเรียนต่อโรงเรียนนายสิบ หรือจบการศึกษาด้านนิติศาสตรบัณฑิตแล้วสมัครสอบเพื่อบรรจุเป็นตำรวจในหน่วยงานที่เปิดรับสมัคร

๔. ทหาร เป็นอาชีพที่มีความเป็นระเบียบวินัย อดทน รับผิดชอบ และมีความอดทนสูง เพราะมีหน้าที่รักษาความมั่นคงของประเทศ ทหารจะต้องมีความรู้ด้านสังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และการปกครอง มีทักษะในการจัดการ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหา การใช้อาวุธและเครื่องมือทางทหาร ผู้ที่จะประกอบอาชีพทหารสามารถสมัครเข้ารับการเกณฑ์ทหาร หรือจบการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร จากนั้นเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยทหารบก ทหารอากาศ หรือทหารเรือ

๕. พยาบาล เป็นอาชีพที่มีความชยัน มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดรอบคอบ และมีความอดทนสูง เพราะทำงานเป็นผู้ช่วยเหลือแพทย์ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด พยาบาลต้องมีทักษะในการดูแลผู้ป่วย วิธีการรักษาโรคเบื้องต้น การสังเกต การตัดสินใจ และการใช้เครื่องมือทางการแพทย์ ผู้ที่จะประกอบอาชีพพยาบาลควรจบการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยสามารถเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนคณะพยาบาล หรือสมัครเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดของทหาร เช่น พยาบาลทหารอากาศ พยาบาลทหารบก พยาบาลทหารเรือ